

Témata k závěrečným bakalářským zkouškám 2019

Studijní obor Informační studia se zaměřením na knihovnictví

Tematické okruhy:

- A) Teoretické a metodologické základy informační vědy
 - a. Informační etika
 - b. Terminologické základy oboru
 - c. Typologie dokumentů
 - d. Úvod do logiky
 - e. Základy informační politiky
 - f. Informační analýza dokumentů
 - g. Knihovnická legislativa
 - h. Věcné zpracování dokumentů
- B) Informační zdroje a metody: knihovnické informační systémy
 - a. Akvizice a organizace knihovního fondu
 - b. Elektronické informační zdroje
 - c. Identifikace dokumentů
 - d. Informační systémy
 - e. Knihovnické softwary
 - f. Systémy zprostředkování dokumentů
- C) Informační služby a uživatelé
 - a. Dokumentografické systémy
 - b. Informační služby internetu
 - c. Studijně rozborová činnost
 - d. Management v informační společnosti
 - e. Informační služby knihoven
 - f. Vybrané kapitoly z informační výchovy

A) Teoretické a metodologické základy informační vědy

A1) Terminologické základy informačních studií

1. Terminologie oboru: vymezení základních pojmů, terminologická činnost, terminologické produkty, význam terminologie. (*Terminologické základy oboru*)
2. Terminologické produkty: základní charakteristika, praktické příklady, různorodost a variabilita terminologických produktů. (*Terminologické základy oboru*)
3. Vymezení dokumentu, informačního pramene, vlastnosti dokumentů a popis jednotlivých typů dokumentů. (*Typologie dokumentů*)
4. Elektronické publikování, historie a trendy v elektronickém publikování. (*Typologie dokumentů*)
5. Norma ISO 690: výklad pojmů, metody citování, povinné a nepovinné údaje v bibliografické citaci. (*Typologie dokumentů*)

6. Výroková logika, splnitelnost a platnost formule ve výrokové logice, dedukce ve výrokové logice. (*Úvod do logiky*)
7. Predikátová logika, interpretace, splnitelná formule v interpretaci, pravdivá formule v interpretaci, splnitelná formule, tautologie, kontradikce. (*Úvod do logiky*)
8. Rezoluční metoda ve výrokové a predikátové logice. (*Úvod do logiky*)

A2) Informační politika, legislativa a etické přesahy

1. Informační etika a její principy: vymezení etických (teologické, deontologické, axiologické, racionalistické) hledisek a jejich užití při řešení praktických problémů. (*Informační etika*)
2. Informační etika v praxi a její dopady zaměřené na citační etiku; Současné etické rozpory, ochrana soukromí, elektronická kriminalita, přesnost informací. (*Informační etika*)
3. Knihovnická legislativa v ČR: historický vývoj, charakteristika Zákona o veřejných knihovnách obecních; Zákona o jednotné soustavě knihoven a Zákona o poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. (*Knihovnická legislativa*)
4. Autorský zákon: specifikace, novelizace, vliv na informační instituce a vztah k ustanovením Svobodného přístupu k informacím. (*Knihovnická legislativa*)
5. Vymezení soudobé informační sféry: informační okruhy ve společnosti a jejich základní charakteristika. (*Základy informační politiky*)
6. Informační politika: podstata a vymezení, historický přehled vývoje, moderní pojetí. (*Základy informační politiky*)
7. Vývoj informační politiky z hlediska USA a EU. (*Základy informační politiky*)
8. Informační politika v ČR: vývoj od 90. let. (*Základy informační politiky*)

A4) Sociální komunikace a média

1. Mediální komunikace ve společnosti – vývoj médií, modely komunikace, schémata toku informací
2. Teorie médií a společnosti – média, společnost a kultura, McLuhanova teorie horkých a chladných médií, informační společnost
3. Vliv elektronických médií na sociální chování – slučování skupinových zkušeností, zviditelnění zákulisního skupinového jednání, porušení vazby mezi skupinou a místem atd.
4. Remediace a komunikace kulturních obsahů – typy remediací a jejich příklady, digitální technologie a remediace

A3) Metody informační analýzy a zpracování dokumentů

1. Informační analýza dokumentu: zařazení do širších souvislostí vstupního zpracování dokumentu. (*Informační analýza dokumentu*)
2. Výstupní formální (identifikační) analýza a výstupy obsahové analýzy. (*Informační analýza dokumentu*)
3. Anotování a referování: metodika, typy anotací a referátů s krátkou charakteristikou. (*Informační analýza dokumentu*)
4. Redukované texty: specifikace, typologie a charakteristika jednotlivých typů redukovaných textů. (*Informační analýza dokumentu*)
5. Selekční jazyky: typy selekčních jazyků, teorie selekčních jazyků v logice a sémiotice. (*Věcné zpracování dokumentu*)
6. Klasifikace selekčních jazyků: taxonomické systémy, ontologie a folksonomie. (*Věcné zpracování dokumentu*)

7. Systematické selekční jazyky: enumerativní vs. analyticko-syntetické a vybraní zástupci. (*Věcné zpracování dokumentu*)
8. Předmětové selekční jazyky: jazyky založené na předmětových heslech, deskriptorové selekční jazyky a vybraní zástupci. (*Věcné zpracování dokumentu*)

B) Informační zdroje a metody: knihovnické informační systémy

B1) Aplikace metod zpracování dokumentů

1. Akvizice: základní procesy, zdroje a jejich klasifikace, základní druhy a metody. (*Akvizice a organizace knihovního fondu*)
2. Akvizice: profilování informačního fondu. (*Akvizice a organizace knihovního fondu*)
3. Organizace informačního fondu knihovny: struktura a stavění, signatura a její funkce. (*Akvizice a organizace knihovního fondu*)
4. Struktura bibliografického záznamu: základní schéma, specifikace údajů, dělení, charakteristika jednotlivých údajů. (*Identifikace dokumentů*)
5. Vznik a vývoj katalogizační teorie: Evropský vývoj, IFLA, Anglo-americký vývoj, Pařížská konference a její principy. (*Identifikace dokumentů*)
6. Katalogizační pravidla RDA: vznik, charakteristika, základní specifikace, struktura, rozdíly RDA a AACR2, návaznost na FRBR, užitý výměnný formát. (*Identifikace dokumentů*)
7. Současný stav katalogizační teorie v ČR: katalogizační politika, užití standardy. (*Identifikace dokumentů*)
8. Knihovní katalogy: typologie, tvorba systému katalogů, organizace a správa katalogů. (*Identifikace dokumentů*)

B2) Elektronické zdroje informací a zprostředkování dokumentů

1. Elektronické informační zdroje: vymezení pojmu, typologie EIZ. (*Elektronické informační zdroje*)
2. Hodnocení informačních zdrojů: spolehlivost a kritéria kvalitního vyhledávání. (*Elektronické informační zdroje*)
3. Oborové elektronické informační zdroje: vyhledávání odborných informací, typy přístupů. (*Elektronické informační zdroje*)
4. Databáze pro speciální druhy dokumentů (patenty, normy, faktografické databáze, šedá literatura). (*Elektronické informační zdroje*)
5. Elektronické knihy a přístup k nim. (*Elektronické informační zdroje*)
6. Nové technologie v elektronických informačních službách (federativní vyhledávače, linkovací nástroje, discovery indexy, bibliografické manažery, vzdálený přístup k EIZ). (*Elektronické informační zdroje*)
7. Principy, zásady a prvky otevřeného přístupu k dokumentům a knihovním materiálům (princip open access). (*Systémy zprostředkování dokumentů*)
8. Systémy zprostředkování dokumentů: historický vývoj, terminologie, prvky a složky systému DDS, příklady zprostředkovatelů v EU, USA, ČR. (*Systémy zprostředkování dokumentů*)

B3) Informační systémy a knihovny

1. Informační systémy a technologie. Vysvětlení pojmů, klasifikace IS/IT podle různých kritérií, význam IS/IT v současných podnicích (organizacích). (*Informační systémy*)
2. Podnikové inf. systémy typů ERP, CRM, SCM. Účel, funkce a význam uvedených typů IS. (*Informační systémy*)
3. Inf. systémy pro řízení podnikového obsahu (ECM, DMS, ...). Účel, funkce a význam těchto IS. (*Informační systémy*)
4. Dekompozice knihovnického systému: statické a dynamické prvky. (*Knihovnické software*)
5. Metodika automatizace knihovnicko-informačních procesů. (*Knihovnické software*)

C) Informační služby a uživatelé

C1) Vyhledávání informací v bibliografických systémech a na internetu

1. Vyhledávání informací a rešeršní strategie: formulace vyhledávacího dotazu, volba rešeršní strategie, hodnocení relevance zdrojů. (*Studijně rozborová činnost*)
2. Rešerše jako dokument: základní formální náležitosti zpracovaného rešeršního výstupu. (*Studijně rozborová činnost*)
3. Výstupy studijně rozborové činnosti: základní pojmy, typologie, výstupy a jejich praktické využití. (*Studijně rozborová činnost*)
4. Charakteristika vybraných vyhledávacích služeb internetu: předmětové katalogy, vyhledávače, metavyhledávače, portály, (uveďte příklady zdrojů). (*Informační služby internetu*)
5. Služby a protokoly internetu: WWW email, HTTP, FTP, VoIP, IM, aj. (*Informační služby internetu*)
6. Možnosti vyhledávání v dokumentografických systémech (browse, simple, advanced, expert search, booleovské operátory, proximitní operátory, uvádět na konkrétních příkladech DgS). (*Dokumentografické systémy*)
7. Databázová centra: typologie, oborové zaměření, poskytované služby, cenová politika a nejvýznamnější představitelé. (*Dokumentografické systémy*)
8. OCLC: typologie služeb a specifika (knihovnické servisní centrum vs. databázové centrum). (*Dokumentografické systémy*)
9. Bibliografie a souborné katalogy: rozdíly, typy, základy bibliografické komunikace – výměnné formáty, metadata. (*Dokumentografické systémy*)
10. Národní bibliografie: výklad pojmu, současný stav národních bibliografií. (*Dokumentografické systémy*)
11. Využití dokumentografických systémů: vědecká komunikace, polytematické a oborové systémy. (*Dokumentografické systémy*)

C2) Informační společnost a její vybraná témata

1. Vývojové trendy v managementu: manažerské funkce, manažerské role, kritické faktory úspěchu (CFS) a komponenty organizace. (*Management v informační společnosti*)
2. Moderní management: rozdíly mezi řízením a vedením; podnikavost a podnikání, analýza 4E. (*Management v informační společnosti*)

3. Moderní management: Mortonova koncepce a vzájemné vztahy komponent. (*Management v informační společnosti*)
4. Teorie lidského kapitálu, koncept lidských zdrojů, funkční gramotnost a klíčové kompetence. (*Management v informační společnosti*)
5. Public relations: vymezení, charakteristika jednotlivých prvků a složek. (*Management v informační společnosti*)
6. Digitální, informační a další gramotnosti pro informační společnost. (*Vybrané kapitoly z informační výchovy*)
7. Informační vzdělávání: trendy, postupy a instituce v informačním vzdělávání. (*Vybrané kapitoly z informační výchovy*)
8. Biblioterapie a bibliopedagogika: vysvětlení, charakteristika, aplikace v praxi (*Vybrané kapitoly z informační výchovy*)

C3) Informační služby v knihovnách

1. Typologie služeb knihoven dle knihovnického zákona a podle odbornosti. (*Informační služby knihoven*)
2. Informační potřeby a jejich zjišťování. (*Informační služby knihoven*)
3. Knihovní služby v širším kontextu: komunitní knihovna, služby pro mládež, podpora celoživotního vzdělávání. (*Informační služby knihoven*)
4. Evaluace služeb a fondů knihoven na národní a mezinárodní úrovni. (*Informační služby knihoven*)
5. Design služeb a jeho metody (persony, scénáře, deníky, mapa kontaktních míst, prototypování, cesta službou aj.). (*Informační služby knihoven*)
6. Trendy v informačních službách knihoven: research-data services, podpora neformálního vzdělávání a další. (*Informační služby knihoven*)